

L'ACADÈMIA I EL
COL·LEGI D'ADVOCATS DE BARCELONA
EN ELS 150 ANYS
DE LA REORGANITZACIÓ D'AQUEST

Memòria del Curs 1981-1982 a
l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya *

per

JOSEP-D. GUARDIA I CANELA

*Secretari de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació
de Catalunya*

Cada any, en preparar aquest Secretari aquella «... relación historial de los progresos que haya hecho ésta (la Academia) en aquel año» que ja manava l'article XX de les *Ordenanzas de la Academia de Jurisprudencia teórico-práctica* que constitueix el precedent remot — foren aprovades el 22 de gener de 1777 — de la nostra Corporació, la convicció i sentiment d'íntima i agermanada interdependència i relació entre ambdues Corporacions, es feien corpòrees i tangibles.

Per això amb ocasió de complir-se els 150 anys de la reorganització del Col·legi d'Advocats de Barcelona, acordada per Reial Cèdula de 27 de novembre de 1832 — en aquell remarcable període de govern delegat de la reina Maria Cristina durant la malaltia de Ferran VII — i complimentada en la Junta Col·legial constitutiva de 17 de gener de 1833, bo és que l'Acadèmia felicití al Col·legi i pregoni la seva indisoluble vinculació amb ell.

En efecte, advocats eren, Francesc Estalella, Miquel Solà, Vicenç Domènec i Joan Salvató, qui el dia 26 de març de 1776 s'adreçaren en Memorial o Súplica al rei Carles III, a través del Governador Felipe de Cabanes, dient-li, entre altres coses:

Que la utilidad de perfeccionarse en el orden judicial que se observa en los Tribunales de este Principado i en el derecho que en ellos rige, había movido de algún tiempo a los suplicantes, i a otros, a que juntándose amistosamente, se prestasen recíprocamente luces i aspirasen de acuerdo a estos fines.

i d'aquesta manera es constituí l'Acadèmia de Jurisprudència teòrico-pràctica.

* Llegida a la sessió extraordinària, pública i solemne d'inauguració del curs 1981-1982, celebrada al Saló d'Actes de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, el dia 15 de desembre de 1982.

I quan, ara ha fet justament 150 anys, els Collegis d'Advocats es reorganitzen en base a l'esmentada Reial Cèdula, l'article 4rt. d'aquesta disposició estableix:

En todos los Colegios establecidos y que se establezcan en donde residan Chancillerías y Audiencias, se formarán bajo la presidencia de uno de sus ministros y la dirección de un letrado de ciencia y probidad, Academias de Práctica forense...

Pel que fa al Col·legi de Barcelona, és curiós ressenyar que ja en la sessió fundacional celebrada a dos quarts de quatre de la tarda del 17 de gener de 1833, a l'Aula de Teologia del Seminari Conciliar i en presència de 160 advocats aveïnats, una vegada elegida la primera Junta Col·legial, el Delegat Reial, Vicente Ruiz de Morquecho, encarregà a aquesta que fes l'elecció d'un advocat per a director de l'Acadèmia de pràctica forense, i en unes sessions de Junta pròximes, la General del dia 17 i l'Ordinària del 18 de febrer de 1833 s'acordà nomenar a Pere Nolasco Vives i Cebrià.

Els difícils moments pels que transcorregué la vida espanyola a partir de llavors, foren sens dubte la causa de que a les Actes de les Juntes del Col·legi no es torni a parlar de l'Acadèmia durant un llarg període. Les tasques estrictament professionals (sensiblement semblants a les que ara ens ocupen) i alguna incursió en la vida pública de l'època (manifestació de fidelitat a la successió directa de Ferran VII i de suport a la conservació de l'ordre i tranquil·litat públiques que es veien amenaçades) ocupen l'activitat de la Junta de Govern del Col·legi.

És en 1840, acabada la primera guerra civil carlina, quan trobem una altra referència a l'Acadèmia. Així, en Junta Col·legial de 4 d'abril es va acordar convocar als Col·legiats a Junta General i invitar-los a que s'inscribissin per a poder establir l'Acadèmia de Legislació i Jurisprudència, i el 6 de juny del mateix any tingué efecte la constitució a la nostra Corporació.

Des d'aleshores, Col·legi i Acadèmia han caminat junts. I quan es reorganitza l'Acadèmia en 1954, la iniciativa també és col·legial i té al Degà Condomines com a protagonista. De la sessió constitutiva de 6 d'abril, neix l'acord incorporat als vigents estatuts, en el sentit de que sempre que el Degà del Col·legi sigui acadèmic de número, serà elegit vice-president de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya.

Avui l'Acadèmia compta amb una majoria d'advocats en exercici i la totalitat dels altres destacats juriconsults que la integren, procedents de la Càtedra, la Magistratura i el Notariat, són també Col·legiats.

* * *

I passant ja a la relació històrica dels progressos de l'Acadèmia durant el curs 1981-1982, direm que s'ha produït, al cos corporatiu, una molt sentida pèrdua i dues incorporacions valuoses: el dia 2 d'abril ens deixà l'Octavi Saltor i Soler, el meu predecessor i mestre com a Secretari de l'Acadèmia; a la sessió del dia 14, el President donà compte oficial de la seva mort, i acte seguit, d'acord amb el costum acadèmic s'aixecà la sessió; la propera reunió, el 5 de maig, el senyor Ramon Faus i Esteve llegí l'estatutària necrologia (publicada poc després a la REVISTA JURÍDICA DE CATALUÑA, 1982, 4, pàgs. 983-993). *Ha mort l'Octavi*, fou l'expressió més repetida d'aquells dies, i així es titulà la necrologia de Faus i el pòrtic de la REVISTA. La seva vacant ha estat recentment declarada i durant el curs vinent es procedirà a la corresponent elecció.

Però també en el curs que ressenyem es produïren eleccions; concretament a la sessió del 16 de juny i per a cobrir la vacant del Sr. Anglada, fou elegit Acadèmic l'advocat tortosí Felip Tallada i de Esteve, i per a una vacant de nova cobertura el Magistrat i President de l'Audiència Provincial de Lleida, Sr. Lluís Maria Capell i Bergadà. Ambdós prengueren possessió de llurs càrrecs d'Acadèmics electes en sessió de 10 de novembre proppassat amb el qual motiu el President els expressà la satisfacció de l'Acadèmia per la seva incorporació a les tasques corporatives.

És de justícia consignar aquí que amb motiu de la renúncia, per raons de salut, del càrrec de President del Tribunal Superior de la Mitra d'Urgell, el senyor Carles Obiols i Taberner fou nomenat President honorari del propi Tribunal; la Presidència efectiva fou confiada aleshores al senyor Ramon Faus i Esteve i accedí a la Magistratura d'aquest Tribunal el senyor Rafael Gómez i de Membrillera, amb la qual cosa es mantingué la situació anterior de que tots els components del prestigiós Tribunal ostentin la condició d'Acadèmics. En el mateix capítol de distincions, cal remarcar l'atorgament de la Creu de Sant Jordi, de la Generalitat, al senyor Josep M. Pi i Suñer.

* * *

El Curs 1981-1982 s'inicià oficialment amb l'estatutària sessió pública i solemne celebrada el 20 de gener, en la que el nostre President pronuncià un discurs sobre *El dret de Catalunya i la modificació de la Compilació* en un moment especialment important ateses les tasques parlamentàries de reforma del nostre Dret. L'acte comptà amb la Presidència de l'Honorable senyor Conseller de Justícia de la Generalitat de Catalunya i Acadèmic Ignasi de Gispert i Jordà, i amb l'assistència atenta i expectant de bastants membres de la Comissió de Justícia, Dret i Seguretat Ciutadana del Parlament de Catalunya.

L'Acadèmia celebrà sessions els dies 3, 17 i 24 de febrer, 10 i 31 de març, 14 d'abril, 5 i 19 de maig, 16 de juny, i 10 i 24 de novembre.

Bona part de les esmentades reunions foren destinades a la elaboració d'un Informe sobre el projecte de la Llei Orgànica d'Harmonització del Procés Autòmic que, una vegada aprovat, fou tramés a les primeres autoritats del poder executiu i legislatiu espanyols i de la Generalitat. També l'Acadèmia s'ocupà de la incidència que podia tenir en les nostres institucions civils la Llei 49 de 24 de desembre de 1982 sobre l'Estatut de l'Explotació Familiar Agrària i dels Agricultors Joves.

L'Acadèmia comparegué així mateix a la constitució, el dia 18 de juny, de la *Fundació Lluís de Peguera*, que té per objecte:

l'estudi de la millora dels mitjans materials de l'Administració de la Justícia a Catalunya, així com la realització d'experiències que puguin ésser útils al Consell General del Poder Judicial i al Departament de Justícia de la Generalitat en les matèries de la seva competència,

ocupant aquest Secretari, en representació de l'Acadèmia, el càrrec de membre del Patronat que presideix Josep-J. Pintó.

Resulta curiós assenyalar en aquest punt un retrobament de l'Acadèmia i de Lluís de Peguera, doncs a les primeres Ordenances de l'Acadèmia apareixia ja la figura del gran jurisconsult, en dir-se a l'article XX, dintre del capítol *Del método y formalidades*:

En los lunes se explicará por turno una de las cuestiones legales, que a este fin tendrá la Academia destinadas como a más conducentes. En los jueves se expondrá por su orden, una de las acciones elegidas, como a más dignas de tratarse, i en uno i otro de dichos días, se expositará la práctica de Peguera, quedando a cargo de los Individuos, que habrán explicado, el traer en todos estos ejercicios un Libelo conforme a la materia de su explicación, con sus correspondientes provisiones.

En l'àmbit de les publicacions, ocupa un lloc destacat l'aparició a la llum pública de l'obra de l'Acadèmic senyor Carles Obiols i Taberner, *Selección de Textos del Corpus Iuris Civilis*, que va donar lloc a un acte de presentació a la vegada emotiu i solemne. També, en sessió de 31 de març, es presentà públicament amb motiu de l'aparició de l'últim dels seus volums, els *Fundamentos del Derecho Civil de Cataluña*, del que són autors els nostres companys Lluís Puig Ferriol i Encarna Roca i Trias. I, finalment, recordar també l'aparició de l'obra *La responsabilidad civil derivada del ilícito culposo*, de l'Acadèmic i President de l'Audiència Provincial de Girona Sr. Francisco Soto Nieto.

El dia 25 de gener el nostre President participà en la sessió solemne de presentació del llibre de Roca Sastre, *Estudios de Derecho Sucesorio*, a l'Institut d'Espanya. Encara no s'ha ultimat l'edició — que amb tot està prevista per a ben aviat — de l'obra del mateix autor *Estudios de Derecho Civil Especial de Cataluña*, esmeradament preparada al llarg d'aquest Curs pel Sr. Ramon Faus i Esteve, qui ha cuidat també de la recopilació i ordenació de més de cent Dictàmens del propi Roca Sastre.

La publicació d'aquestes dues cabdals obres, és en bona part tributària de la generositat del llibrer Sr. Antoni Bosch i Oliveró, per la qual cosa no és d'estranyar que l'Acadèmia coorganitzés amb el Col·legi l'acte celebrat el dia 19 d'abril en que li fou imposada la Creu d'Honor de Sant Ramon de Penyaafort.

En el camp de les Conferències, destaquen especialment les que integraren el Cicle sobre la reforma del Codi Civil, organitzat per l'Acadèmia i els Col·legis d'Advocats i de Notaris. Hi intervingueren els Acadèmics senyors Ramon Faus i Esteve, *Incidencias de la reforma del Código Civil (leyes 13/5 y 7/7 1981) en el Derecho Civil de Cataluña* (C. d'A., 22 abril); Encarna Roca i Trias, *Efectos patrimoniales del divorcio* (C. d'A., 6 maig); Josep M. Puig i Salellas, *Régimen de separación de bienes* (C. de N., 13 maig); Lluís Roca-Sastre, *La Legítima* (C. de N., 27 maig); Lluís Puig i Ferriol, *Contratación entre cónyuges* (C. d'A., 3 juny); Miquel Casals i Col·decarrera, *La sucesión intestada* (C. d'A., 9 juny) i Josep J. Pintó, *Nueva regulación del matrimonio* (C. d'A., 22 juny).

En les IV Jornades d'estudi del «Centro de Fundaciones», pronuncià la conferència inaugural el Sr. Vilaseca sobre *Relaciones de las Fundaciones con la Administración en el desarrollo de sus actividades*, i el Sr. Faus dissertà sobre *La Ley catalana de Fundaciones privadas*; en el Seminari monogràfic sobre la Llei de protecció de la legalitat urbanística a Catalunya, organitzat pel Col·legi Oficial d'Arquitectes, el Sr. Pintó parlà, el 26 de maig, de *La Llei i el Registre de la Propietat*; a la Facultat pluridisciplinària de Ciències Humanes i Socials de la Universitat de Perpinyà, el dia 5 de maig, el Sr. Puig i Salellas dissertà sobre *La concepció catalana del Dret de Successions*, i el mateix conferenciant parlà sobre *El Dret Civil Especial de Catalunya en l'actual circumstància social*, el dia 26

d'abril, en el cicle de conferències sobre el passat, el present i el futur del Dret Civil Català, organitzades pel Col·legi Major Universitari La Salle.

Al Curs Especial de Dret Matrimonial de l'Escola de Pràctica Jurídica, intervingueren Josep J. Pintó Ruiz, *Investigación e impugnación de la paternidad* (18-II); Josep D. Guàrdia, *La contratación entre cónyuges* (18-III); Lluís Puig Ferriol, *Cuestiones de Derecho sucesivo en relación a las situaciones de separación, nulidad y disolución* (25-III).

L'Acadèmia participà també activament, per mitjà dels seus membres, a les «II Jornades de Dret Català» a Tossa, els dies 29 i 30 de setembre i l'1 i 2 d'octubre; foren Ponents, Encarna Roca i Trias, sobre el tema *Constitució i família*; Josep M. Puig i Salellas, sobre *La reforma de la Compilació en matèries econòmiques entre cònjuges*, i Josep D. Guàrdia i Canela, sobre *La reforma de la Compilació en matèria de filiació*. Presidiren algunes de les reunions els també acadèmics senyors Faus Esteve, Fernàndez de Villavicencio, Albaladejo i Puig Ferriol.

* * *

Hem vist, fins ara, com la col·laboració entre l'Acadèmia i el Col·legi ha estat molt intensa en el passat i ho és en el present. I aquest mateix fet és el que ens dóna confiança per a un futur ben fecund d'ambdues Corporacions.

¡Llarga vida a tan estimades Institucions!